

ŚWIĘTY WOJCIECH

PISMO PARAFIALNE

Nr 4(165) ★ POZNAŃ ★ Kwiecień 2020 r.

NIEDZIELA PALMOWA I... PALMY WIELKANOCNE

Niedziela Palmowa jest świętem upamiętniającym triumfalny wjazd Jezusa do Jerozolimy. Jak podaje Pismo Święte, Chrystus przybył do Jerozolimy razem z apostołami.

W Jerozolimie był witany przez tłumy mieszkańców, którzy uznali Go za Syna Dawidowego. Jezus przejechał przez Jerozolimę na osiołku, a ludzie rzucali Mu pod nogi gałązki palmowe i oliwne, śpiewając: *Hosanna Synowi Dawida. Błogosławiony, który przychodzi w imię Pańskie. Hosanna na wysokościach.*

Na pamiątkę tego wydarzenia w Niedzielę Palmową urządza się w kościołach bardzo uroczyste procesje. W Jerozolimie odbywały się one już w IV wieku.

Obrzęd święcenia zielonych gałązek, czyli palm wielkanocnych, wprowadzono do liturgii w XI wieku. Zwyczaj ten jest kultywowany w Polsce do dzisiaj – palmy święci się podczas głównego nabożeństwa niedzielnego, następnie ma miejsce procesja z palmami. Polskie palmy wielkanocne to najczęściej smukłe, dość wysokie, pionowe bukiety. Zgodnie z tradycją w wiązankach powinny znaleźć się gałązki wierzbowe z puszystymi, srebrzystymi baziami.

Niedziela Palmowa w Polsce

W Polsce o wierzbie mówi się jako o roślinie miłującej życie, ponieważ potrafi rosnąć nawet w najgorszych warunkach. Drzewka te bardzo łatwo się przyjmują, a ucięta gałązka wierzbową, po włożeniu do wody, wypuszcza nowe listki. Palmę przyozdabia się wiecznie zielonymi roślinami: tują, świerkiem, borówkami leśnymi, bukszpanem, cisem. Dekoruje się ją kolorowymi wstążkami i suszonymi kwiatami. Dzisiaj największą popularnością cieszą się palmy wileńskie, które wyglądają jak kolorowe bukiety albo wielobarwne pałki o różnej grubości i wysokości. Tego typu palmy były dziełem Polaków mieszkających na Wileńszczyźnie. Do stworzenia takiej palmy potrzebne są różnego rodzaju kwiaty, suszone trawy, mchy, a wszystkie te składniki układa się i przywiązuje do patyków. Z czasem kolorowe palmy zaczęły pojawiać się na terenach graniczących z Litwą, a potem w całej Polsce. Najpiękniejsze palmy przygotowuje się w regionie Karpat Zachodnich, na Podhalu, Pogórzu, ziemi sądeckiej, tarnowskiej i kurpiowskiej. Najbardziej dekoracyjne palmy mają nawet po kilka metrów wysokości. Palmy kurpiowskie wyglądają jak wysokie kwietne słupy, ozdobione na całej długości zielonymi gałązkami i kwiatkami z bibuły.

Niedziela Palmowa – symbolika chrześcijaństwa

W tradycji chrześcijańskiej palma wielkanocna jest symbolem męczeństwa i triumfu – męki i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa oraz nieśmiertelności duszy. Procesje z palmami niosą więc w sobie bardzo głębokie treści religijne.

Innym obrzędem związanym z Niedzielą Palmową jest wożenie drewnianego Jezusa na osiołku. Zwyczaj ten prawdopodobnie narodził się w Niemczech. Figurę Chrystusa nazywano Jezuskiem lipowym, palmowym albo dębowym. Procesje z Jezuskiem palmowym organizowano we wszystkich kościołach w Polsce już przed XV stuleciem. Drewnianą figurę Jezusa ustawiano na

cd. str. 2

W DNIU USTANOWIENIA EUCHARYSTII I SAKRAMENTU KAPŁAŃSTWA

„Gdyby zniesiono sakrament święceń, nie mielibyśmy Pana.
Któż Go złożył tam, w tabernakulum? Kapłan.
Kto przyjął waszą duszę, gdy po raz pierwszy wkroczyła w życie? Kapłan.
Kto ją karmi, by dać siłę na wypełnienie jej pielgrzymki? Kapłan.
Któż ją przygotowuje, by pojawiła się przed Bogiem, obmywając ją po raz ostatni we Krwi Jezusa Chrystusa? Kapłan, zawsze kapłan.
A jeśli ta dusza umiera ze względu na grzech, kto ją wskrzesi, kto da jej ciszę i pokój? Znowu kapłan...
Po Bogu kapłan jest wszystkim! On sam pojmie się w pełni dopiero w niebie”.

DZIĘKUJEMY I PAMIĘTAMY W MODLITWIE.

Parafianie i zespół redakcyjny

(św. Jan Maria Vianney)

NIECH ŚWIĘTO ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO,
TAK WAŻNE DLA NAS,
WNIESIE DO WASZYCH DOMÓW ZDROWIE, RADOŚĆ
ORAZ WZAJEMNĄ ŻYCZLIWOŚĆ.
W TYM WYJĄTKOWYM, ALE I TRUDNYM CZASIE,
CHCIAŁBYM Z CAŁEGO SERCA ŻYCZYĆ WSZYSTKIM PARAFIANOM
POKOJU SERCA, WIELKANOCNEJ NADZIEI I RADOŚCI...

KS. TROJAN,
PROBOSZCZ

platformie wózka, a do jego ciągnięcia zapraszano najbardziej znane osobistości. Figurę Jezusa obwożono po nawach kościelnych, po przykościelnym dziedzińcu, potem odwiedzano wszystkie kościoły w mieście. Podczas tej procesji mieszkańcy zbierali się przy drogach, wiwatowali na cześć Jezusa, rzucając pod koła gałązki wierzbowe – podobnie jak czynili to mieszkańcy Jerozolimy podczas Jego triumfalnego wjazdu do miasta. Z czasem procesje zmieniły się w hałaśliwe zabawy, a wznoszone okrzyki coraz rzadziej miały treść czysto religijną. Konsekwencją „nieobyczajnych” okrzyków i zachowań był wprowadzony w 1780 roku zakaz obwożenia figury Jezusa po kościołach, aż w końcu obrzęd ten niemal całkowicie zaniknął. Po Jezusku palmowym zachowała się – wykonana w Szydłowcu – zabytkowa rzeźba z XVI w., będąca dzisiaj częścią ekspozycji Muzeum Narodowego w Krakowie. Obrzęd wożenia Chrystusa podczas palmowej procesji kultywowany jest do dzisiaj w Tokarni. Przywrócono go tam po blisko dwóch wiekach przerwy, dzięki staraniom miejscowego proboszcza. W Tokarni odbywa się także wspaniała procesja z wysokimi palmami, a na uroczystość co roku przyjeżdżają tłumy turystów, również niewierzący, bo uroczyste procesje i wystawy palm są pięknym widowiskiem.

Niedziela Palmowa – zwyczaje i obrzędy

Starym obyczajem, związanym z Niedzielą Palmową, jest połykanie bazi palmowych, które miały chronić ludzi przed przeziębieniami i bólem gardła. O takim zwyczaju w swoich

pracach wspominał Mikołaj Rej z Nagłowic. Do zjadania bazi zmuszano także zwierzęta, co miało je uchronić przed urokami czarownic, które potrafiły np. odbierać krowom mleko. Bydło kropiło się poświęconą palmą, potem boki krów gładziło wierzbowymi gałązkami, a gdy wychodziły po raz pierwszy na pastwisko, lekko uderzało się je palmami na szczęście.

Palmą święciło się także całe domy. Kawałeczki palm i bazi wkładano do gniazd ptaków domowych, do uli, sieci rybackich i pod lemiesz pługą przy każdej pierwszej zaoranej skibie. Na wsi przyniesione z kościoła poświęcone palmy umieszczano za świętym obrazkiem albo też kawałek palmy przybijano nad drzwiami wejściowymi. Palma zostawała w tym miejscu przez cały rok i strzegła mieszkańców przed złymi urokami i pożarem.

Chociaż ze starych obyczajów wielkanocnych zachowały się tylko niektóre, to palmy wielkanocne nadal są bardzo ważną częścią Niedzieli Palmowej i całej tradycji świąt Wielkiejnocy. Co roku w ostatnią niedzielę przed świętami widać w Polsce setki kolorowych lub zielonych palm niesionych do kościoła. Palmowe wianki można kupić prawie wszędzie – przy kościołach, na targach, w kwaciarniach, sklepach. Coraz rzadziej robi się palmy własnoręcznie, zwłaszcza że te gotowe potrafią być niezwykle piękne. Palmami dekoruje się mieszkania i witryny sklepowe, a pojawienie się palm oznajmia wszystkim, że do Świąt Wielkanocnych jest już bardzo blisko.

Bolesław Psuja

JAK LICZYĆ TRIDUUM PASCHALNE?

Triduum Paschalne, do którego przygotowujemy się przez cały Wielki Post, jest najważniejszym wydarzeniem roku liturgicznego w Kościele katolickim, uobecnieniem zbawczych wydarzeń misterium paschalnego: męki, śmierci i zmartwychwstania naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Misterium to, za sprawą Ducha Świętego, staje się dla nas obecne podczas każdej Mszy Świętej. Pascha (z hebr. *Pesach*) oznacza przejście, przejście Syna do Ojca, a biblijną zapowiedź owych wydarzeń możemy odnaleźć w przejściu Izraelitów przez Morze Czerwone podczas wędrówki z Egiptu do Ziemi Obiecanej.

Obecną nazwę: Triduum Paschalne wprowadzono w 1924 r.; wcześniej można było spotkać się z określeniem: Triduum Sacrum. Święte Triduum Paschalne rozpoczyna się w Wielki Czwartek Mszą Wieczerzy Pańskiej (ustanowienie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa) i dalej obejmuje liturgię męki Pańskiej w Wielki Piątek z adoracją i ucałowaniem krzyża, tj. wyznaniem naszej wiary i miłości do Chrystusa, Wielką Sobotę – czas zstąpienia Jezusa do otchłani, czas milczenia i ciszy oraz Wigilię Paschalną, będącą uobecnieniem zbawczych wydarzeń, które dokonały się tej Wielkiej Nocy. Wigilia Paschalna należy już do Niedzieli Zmartwychwstania. Triduum kończą nieszpory w Niedzielę Zmartwychwstania Pańskiego. W IV wieku św. Augustyn, pisząc o Triduum Sacrum, wymieniał: Wielki Piątek – dzień śmierci Jezusa, Wielką Sobotę – dzień spoczynku w grobie

i Niedzielę Zmartwychwstania – „Noc i Dzień Niedzieli Paschy” (*Zmartwychwstał Pan!*, s. 15). W IX wieku przyjęto rozpoczynać Triduum Paschalne w Wielki Czwartek. Różnice wynikają ze sposobu odliczania czasu. Dla Żydów każdy dzień rozpoczynał się od zachodu słońca; dla nas – od północy. Stąd pierwszy dzień Triduum obejmuje czas od zachodu słońca w Wielki Czwartek (Msza Wieczerzy Pańskiej) do liturgii męki Pańskiej (Wielki Piątek) i kolejno: drugim dniem jest Wielka Sobota, trzecim natomiast – Niedziela Wielkanocna, która dla Żydów rozpoczynała się po zachodzie słońca w Wielką Sobotę (stąd początek liturgii po godzinie 20.00). Przeżywając noc paschalną, uczestniczymy w liturgii światła, słowa, chrzcielnej, przyjmujemy Chrystusa do serc i oznajmiamy światu z mocą, że Chrystus zmartwychwstał. Naczelne miejsce obrzędem Wigilii Paschalnej przywrócono w Kościele wraz z odnową liturgiczną. Dlatego traci na znaczeniu celebrowanie mszy rezurekcyjnej, a procesje rezurekcyjne są zwieńczeniem Wigilii Paschalnej.

W liturgii Triduum Paschalnego dostrzegamy prawdę, że męka, śmierć i triumf Jezusa; krzyż i zmartwychwstanie są ze sobą powiązane, są istotą Paschy, są Paschą Chrystusa. Ta jedność Trzech Świętych Dni widoczna jest m.in. przez to, że Triduum rozpoczyna się znakiem krzyża na początku Mszy Wieczerzy, a kończy błogosławieństwem kończącym Wigilię Paschalną. Zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią staje się zadatkem naszego zmartwychwstania;

cd. str. 4

BAMBRZY W KOŚCIELE ŚW. WOJCIECHA

Na początku każdego roku poznańscy Bambrzy modlą się na uroczystej Mszy Świętej za zmarłych oraz żyjących członków Towarzystwa Bambrów Poznańskich.

Również tegoroczną Eucharystią, sprawowaną 16 lutego br. w kościele pw. św. Wojciecha na Wzgórzu św. Wojciecha, uświetnili swoją obecnością panie i dziewczyny w odświętnych tradycyjnych strojach oraz – ubrani na galowo – panowie i poczet sztandarowy, co wzbudziło spore zainteresowanie zgromadzonych w świątyni wiernych.

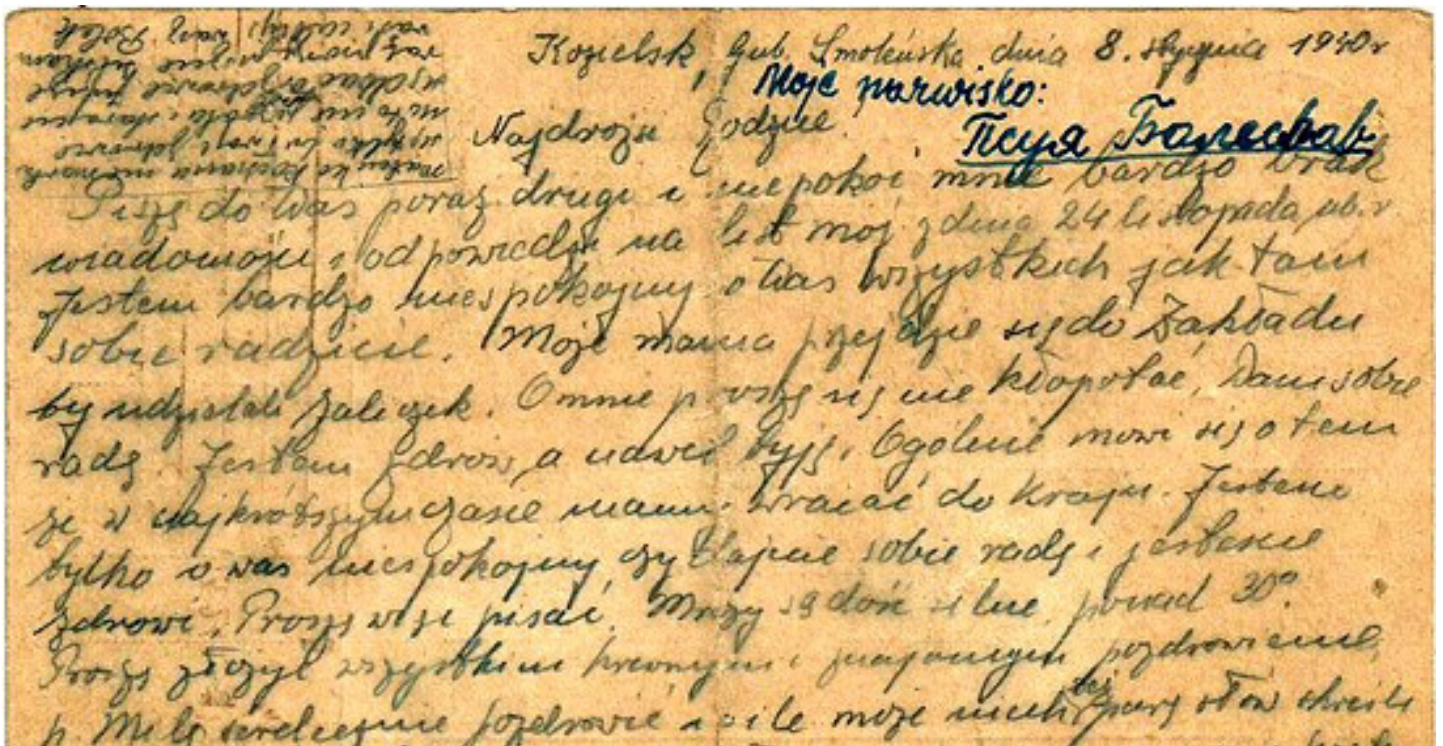
Wl. Hoppel, tytuł od redakcji

13 KWIETNIA – DZIEŃ PAMIĘCI O OFIARACH KATYNIA

Kartki z kwietniowego kalendarza historii...

3.04.1940 r. – pierwszy transport śmierci z sowieckiego obozu w Kozielsku do Katynia koło Smoleńska (ostatni transport 12 maja!). Tego dnia w Katyniu funkcjonariusze NKWD strzałami w tył głowy zabijają pierwszych 62 polskich jeńców. Ofiary zakopują w dołach. W lesie katyńskim, przy dołach śmierci zostają przeprowadzone egzekucje łącznie na 4421 polskich oficerach z obozu w Kozielsku.

Ostatni list z Kozielska por. Bolesława Stanisława Psuji

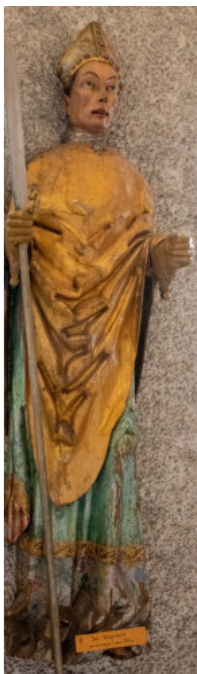

14 KWIETNIA – ŚWIĘTO CHRZTU POLSKI

Decyzję w tej sprawie podjął Sejm RP, przyjmując odpowiednią ustawę. Zgodnie z nią dzień 14 kwietnia ustanawia się Świętem Chrztu Polski, by upamiętnić wydarzenie uznawane za początek państwa polskiego. *Nie da się rozłączyć przyjęcia chrztu od początków polskiej państwowości – podkreślił poseł Dariusz Piontkowski (PiS). Nie znamy dokładnej daty chrztu, większość historyków uznaje jednak, że prawdopodobnie miało to miejsce w Wielką Sobotę, 14 kwietnia 966 roku.*

23 KWIETNA – UROCZYSTOŚĆ ŚW. WOJCIECHA I ODPUST PARAFIALNY

Z 23 kwietnia, czyli z dniem poświęconym św. Wojciechowi, wiąże się wiele powiedzeń odnoszących się do wiosennej aury i wiejskich prac polowych. Mówiono bowiem: *Ile dni przed św. Wojciechem kukulka się odezwie albo żaba zaskrzeczy, tyle dni po św. Wojciechu będzie zimno; Jeśli na św. Wojciecha deszcz pada, to trzecia kopa siana na łąkach przepada; Taka pszenica zwykle urodziwa bywa, która na św. Wojciecha przepiórkę przykrywa; Na św. Wojciecha, naszego patrona, już się w zbożu schowa i zając, i wrona.*

Na wsi wierzą, że jeżeli 23 kwietnia pada deszcz, szybko przychodzi ładna pogoda, pola obfitują w zboże, a krowy dają dużo mleka. Grzmoty zapowiadały wczesną wiosnę, a rehot żab przed uroczystością głównego patrona Polski – zimno na dworze...

Tak św. Wojciech w tradycji ludowej stał się pomocnikiem rolników, którzy ciężko pracowali na roli, dbali o dobytek, troszczyli się o zwierzęta gospodarskie. Popularne było powiedzenie: *Pociecha – mieć syna Wojciecha.*

O św. Wojciechu i dzisiaj nie zapomniano. W Polsce jest ponad 200 kościołów pod jego wezwaniem, ponad 45 kościołów ma jego relikwie, a ponad 140 miejscowości wywodzi swoją nazwę od tego imienia. Etnolodzy naliczyli też 13 kamieni ze śladami św. Wojciecha. Jednym z najbardziej znanych jest kamień w miejscowości Budziejewko, niedaleko Wągrowca, w Wielkopolsce. 23 kwietnia ksiądz wchodzi na ów kamień i głosi kazanie. Kamień leży na łące, za kościołem, i jest wbity w ziemię na głębokość 2,7 m. Miejscowi ludzie wierzą, że kiedy w Budziejewku kamień św. Wojciecha zapadnie się całkiem pod ziemię, nastąpi koniec świata.

Dlatego kazania są krótkie:)

Tekst i fotografia: Andrzej Karczmarczyk

to nasza nadzieja na życie wieczne. „To wydarzenie [zmartwychwstanie] przyniosło wszystkim nową nadzieję: od tej pory mieć nadzieję nie znaczy już czekać na coś, co ma się dopiero wydarzyć. Znaczą być pewnym, że to się już dokonało, ponieważ »Pan zmartwychwstał i króluje żywy!«” (św. Jan Paweł II, 5 IV 1999, za: *Zmartwychwstał Pan!*, s. 45).

Tekst oparto na: *Zmartwychwstał Pan!*, Włocławek [2016] oraz *Triduum Paschalne* [online], [dostęp: 17 marca 2020], Dostępny w Internecie: https://pl.wikipedia.org/wiki/Triduum_Paschalne.

Justyna Łopaczyk

Papieskie intencje modlitewne na rok 2020

Ojciec święty Franciszek pragnie zwrócić uwagę wiernych na konkretny problem społeczny. Warto o tym pamiętać w naszych codziennych modlitwach.

Intencja ewangelizacyjna na kwiecień powierzona Apostolstwu Modlitwy przez papieża:

o wyzwolenie się z uzależnień.

Módlmy się, aby wszystkie osoby będące pod wpływem uzależnień uzyskały dobrą pomoc i towarzyszenie.

KALENDARIUM

INFORMATOR PARAFIALNY

- 5 IV Niedziela Palmowa, czyli Męki Pańskiej
- 9 IV Wielki Czwartek
- 10 IV Wielki Piątek
- 11 IV Wielka Sobota
- 12 IV Zmartwychwstanie Pańskie, uroczystość
- 13 IV Poniedziałek Wielkanocny
- 19 IV Niedziela Miłosierdzia Bożego
- 23 IV św. Wojciecha, patrona Polski, uroczystość
- 25 IV św. Marka Ewangelisty, święto

Aktualni duszpasterze:

ks. Trojan Marchwiak – proboszcz parafii
(tel. 793 842 860);

ks. Jerzy Stranz, rezydent; ks. Mieczysław Mikołajczak.

Porządek Mszy Świętych:

– w niedziele i święta: 8.00; 9.30; 11.00 (dla uczniów szkoły podstawowej);

12.15; 18.00 i 20.15 (akademicka)

– w święta będące dniami pracy: 8.30 i 18.30

– w dni powszednie: 8.30 i 18.30.

Spowiedź św.:

– 15 min przed każdą Mszą Świętą i w sobotę od godz. 18.00

– w I czwartek miesiąca od godz. 17.00

– w I piątek miesiąca w godz. od 16.00 do 19.30.

Biuro parafialne (tel. 61 851 9012; 793 842 860) czynne: w poniedziałki i piątki, godz. 16.30-17.30; we wtorki i czwartki, godz. 9.00-10.00 (z wyjątkiem I piątku miesiąca i świąt).

Konto parafii: Santander Bank Polska SA.

Nr konta: 85 10901362 000000003602 2318.

Strona internetowa parafii: www.swietywojciech.archpoznan.pl.

E-mail parafii: swietywojciech@archpoznan.pl.

Pismo parafialne „Święty Wojciech”: miesięcznik, nakład 250 egz.

Wydawca: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha, Wzgórze św. Wojciecha 1, 61-748 Poznań.

Redaguje zespół (w porządku alfabetycznym): Leszek Helak, Małgorzata Helak, Andrzej Karczmarczyk, Justyna Łopaczyk, ks. proboszcz Trojan Marchwiak (opiekun redakcji), Bolesław Psuja (członek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Prasy Parafialnej).

Druk: DRUKARNIA 365.PL, ul. 23 Lutego 16, 61-742 Poznań, tel. 500 208 533.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo do ich adiustacji. Nie odpowiadamy za treść ogłoszeń.

Parafia nie czerpie żadnych korzyści materialnych z tytułu wydawania miesięcznika. Ofiary złożone na ogłoszenia i reklamy są przeznaczone na pokrycie kosztów druku. Reklamy i ogłoszenia przyjmowane są w biurze parafialnym.

Pozwalamy sobie przypomnieć, że wysyłając określoną sumę na parafialne konto bankowe, można uzyskać podstawę do odliczenia od podatku za bieżący rok podatkowy.

W tytule wpłaty lub przelewu niezbędny jest dopisek: „darowizna na cele kultu religijnego” lub „darowizna na cele statutowe Kościoła katolickiego” albo „darowizna na Kościół”.